

<p>رنجت بلند خود امیدوار کے درو بینم از چشم نا اعتباری بمنصب چه شد نیستم گر ہزاری مرا مرداری بہ از مردار کے</p>	<p>من آن شاعرم شکر بقدر کہ دارم کہ گرد ہر یاقوت یکدانہ گردو بگلزار معنی ہزار فصیح چو مھر تو دارم چہ حاجت بھرم</p>
--	--

اعتماد الدولہ التماس اور اپنی پرفتنہ از خدمت ہرگز معاف نہشت و در سلک ملازمان جہانگیری
 منظم ساختہ حندان در ترقی او کوشید کہ بیایہ ملک الشعرائی رسانید تا رنج بدافنی و دیگر کتب
 معتبرہ ناطق اند کہ اکبر بادشاہ از بیایہ اسلام افتادہ بود تا بجای کہ دینی تراشید و دین الہی کہ از
 دین لاهی توان گفت نام گذشت و بعضی رسوم از دین ہندوان پسندیدیم خود دین خود ساختہ
 مثل آفتاب پرستی و ریش تراشی جہانگیر ہم بر طریقہ پدریش متراشید و قتی طالب در حکم ریش
 تراشیدن شد طالب قطعہ گفتہ بعرض رسانید و ریش خود را محفوظ داشت قطعہ این است کہ

<p>چہ سہر بلکہ گردن تراشیدی من این مہشت سوزن تراشیدی بر رسم برہمن تراشیدی نہ از بہر خسر من تراشیدی پی زیب و امن تراشیدی کہ مو وقت رستن تراشیدی سہرا ز صفو تن تراشیدی</p>	<p>سفر میکنم صاحب اور نہ من بناخن نہ باتیغ از روے خود سروریش و ابر و پروت و مژہ از و این گماہ خدا کشتہ را کہ سنبل چو آرائش دامن است چو من را ہم خارج از رسم تو و گرنہ با بیان ابروی تو</p>
--	--

عمر طالباکم و خاکرود در عین شباب شہت و تلشین و الف شہین بضا چراغ حیات
 را خاموش کرد طالبا در وصف تو قصیدہ گفتہ و عجب حتی این خدمتگر از کامل عیار بجا آورہ

<p>از زکس ستانہ کنی عالیہ سانی بر گوشہ چشمت اثر نافہ کشائے با آنکہ درین باغ نہ شنیم نہ صبا نی کارا ہم نگیری و می از مادہ زانی</p>	<p>بان امی کلین امونی مشکین خطائی آمو اگر از ناف بود نافہ کشائیت ستانہ روی بروق لالہ نسین از صلب کہ گیر در حمت نطفہ شب و روز</p>
--	---

آن رنگی مستی که کنی غالیه آلود
 سر بعد بریدن نقد از حالت گفتار
 وایم در انگشت خوامی نترکت
 داغ اندرز رفتار تو کجکان و ندرون
 هرگز بس چشمه زنی غوطه سراز بر
 در گونه شبیهی نبی شخمه زن اما
 خال قدمت صاف تر از آسمان است
 زیر قدمت فرش در قهاری از نشان
 گاهی دو مین سیف لسان لشعرا
 با آنکه برین است سر دروزیه است
 خون در ریت برده بنوعی که دم
 آن بخرطه که طائوس حرامی کنی تنگ
 خود از درواحتش می درو بر بار
 زان و که در لازمه زانوسی نام است
 اینخامه مشکین تم اسجوریه است
 دارمی بشیفته سودای نهانی
 در زیرت زمزمه است همانا

از بوسه تر عارض خوبان خطائی
 تو با سب بقطبوع چه سان غمه سرائی
 مانند عروسان نفس جلوه نهانی
 با آنکه چو طائوس همزه شستی پاری
 صد گوهرنا سفته بر آرمی چو برای
 مشکام نوالب نهی لب نانی
 هر چند که تا ساق نهان در گل ولالی
 از جنس سمرقندی و از جنس خطائی
 گاهی ششم انگشت کرام الوزرائی
 صد غمه سرائی همه زمری و ادائی
 آلوده نگردد بگه عضو ریائی
 بریای تو فستند تدروان یوانی
 شک نیست که موسی بنیان تو عصا
 بزبان موسی تو کز ده صرر تو درائی
 ارمی شغل تو چون لف تبار غالیسیان
 در گوش دلم کتومی که مست چه یوانی
 در تو طنبه مدح جهان داوریانی

اینجا از تخلصات اوست تمهید بهما میکنند و میگوید

بر دم طائوس گل بویا شود
 بس که آتش فیض نم گبر و زار
 مرعکان افتند مست از شاخسار
 اندران فرصت چو یابند آگهی
 طوق قمری را پر د آب از کنار

از ملاقات ششم گلستان
 شعله شناسی شاخ ارغوان
 همچو برگ از صدمه ما و خزان
 آب و باد آن در ستران بون
 تاج مدد را برد با داریان

این خبر چون از زبان عندلیب غنچه سامان یکجهان چین چین وان دوزخا کئی را در کشد پس بی حکم سیاست آورد	اشنا گرد بگوشش باغبان سپید از غیرت بخود چون خیزان از قدم تا فرق برسند گران سوی دار العدل دارا می زبان
--	--

بعد تہیب موسم گرامات

زبان موسن از شنگه قنارہ وین	چو نوک مخمب فرزانہ عدیم مثال
-----------------------------	------------------------------

اینقدر اشعار طالب املی کفایت میکند و خامہ را از سحر پر اشعار غزل معارف دہشتم کہ تذکرہ ہا
اشعار انتخابی غزل اورا از میان بردہ و کتر مایہ گذشتند تا بغیر صاحب جہدے

گلگل زیادہ چون پرتا وین شستہ	امادہ ہزار دہن بوس گشتہ
------------------------------	-------------------------

خان آرزو این بیت را بنام طالب املی آوردہ و بنام میر عبد الغنی تفرشی کہ باب الغین مجسم
ختم نام اوست نیز گرفتہ لکن معذور توان داشت کہ عالم عالم اشعار جمع کردہ تا کجا قوت حافظ
دفا کنگ شیخ محمد علی خزین دو آلہ غنی کتابت مذکور را بنام میر عبد الغنی تفرشی نوشتہ اند یعنی
تا مید میکند کہ بیت از میر عبد الغنی است و همچنین در مجمع النفائس این رباعی بنام میر عبد الغنی
تفرشی و زائد علیخان سخا تخلص سرد و گرفتہ ہے

عمر برہ و فاشستہ عبت	ول لب تو بد بگر ہی ستم عبت
در پیش تو قدر ہر سگی بیش از سگ	ما این ہمہ استخوان غنک ستم عبت

و شیخ محمد علی خزین دو آلہ غنی رباعی مذکور بنام میر عبد الغنی آوردہ اند میر عبد
طالع عجیبی دارد کہ متاع او صفت بغارت میر و وطنہ اینکہ خان آرزو در مجمع النفائس
ہمین یک بیت و یک رباعی از میر آوردہ بیت در قسمت طالب املی در رباعی در حصہ سخا
و غنی بیچارہ ضمیر گردیدہ

حرف الظار العجمہ

طہر فارسی حکیم است فرین ابو نصر فارابی در ریاض فلسفہ را ساریہ ستاد اہل مباران
اورا صدر الحکما مینویسند و شاعر است حسن تقریرش تفصیل شرح خواطر و جواب ہر خورش

بہار فارسی

ضمین جلاب بصایر سواد بیانش به نشاط آوردی لیالی منی و نسخه دیوانش قابل دردی درام القوی
 مآج قزل ارسلان بود آخر از درنجین نزد اتابک ابوبکر بن جهان پهلوان محبت و بلوازم
 اکرام اختصاص یافت سال وفات او روایت دولت شاه شهنشاه ثمان و خمین و خسمات و بقول
 صاحب هفت اقلیم ^{۱۱۶} ثنین و خمین و خسمات شبی در مجلس اتابک این باغی انشا کرد و هزار ^{۱۱۷} ^{۱۱۸} ^{۱۱۹} ^{۱۲۰} ^{۱۲۱} ^{۱۲۲} ^{۱۲۳} ^{۱۲۴} ^{۱۲۵} ^{۱۲۶} ^{۱۲۷} ^{۱۲۸} ^{۱۲۹} ^{۱۳۰} ^{۱۳۱} ^{۱۳۲} ^{۱۳۳} ^{۱۳۴} ^{۱۳۵} ^{۱۳۶} ^{۱۳۷} ^{۱۳۸} ^{۱۳۹} ^{۱۴۰} ^{۱۴۱} ^{۱۴۲} ^{۱۴۳} ^{۱۴۴} ^{۱۴۵} ^{۱۴۶} ^{۱۴۷} ^{۱۴۸} ^{۱۴۹} ^{۱۵۰} ^{۱۵۱} ^{۱۵۲} ^{۱۵۳} ^{۱۵۴} ^{۱۵۵} ^{۱۵۶} ^{۱۵۷} ^{۱۵۸} ^{۱۵۹} ^{۱۶۰} ^{۱۶۱} ^{۱۶۲} ^{۱۶۳} ^{۱۶۴} ^{۱۶۵} ^{۱۶۶} ^{۱۶۷} ^{۱۶۸} ^{۱۶۹} ^{۱۷۰} ^{۱۷۱} ^{۱۷۲} ^{۱۷۳} ^{۱۷۴} ^{۱۷۵} ^{۱۷۶} ^{۱۷۷} ^{۱۷۸} ^{۱۷۹} ^{۱۸۰} ^{۱۸۱} ^{۱۸۲} ^{۱۸۳} ^{۱۸۴} ^{۱۸۵} ^{۱۸۶} ^{۱۸۷} ^{۱۸۸} ^{۱۸۹} ^{۱۹۰} ^{۱۹۱} ^{۱۹۲} ^{۱۹۳} ^{۱۹۴} ^{۱۹۵} ^{۱۹۶} ^{۱۹۷} ^{۱۹۸} ^{۱۹۹} ^{۲۰۰} ^{۲۰۱} ^{۲۰۲} ^{۲۰۳} ^{۲۰۴} ^{۲۰۵} ^{۲۰۶} ^{۲۰۷} ^{۲۰۸} ^{۲۰۹} ^{۲۱۰} ^{۲۱۱} ^{۲۱۲} ^{۲۱۳} ^{۲۱۴} ^{۲۱۵} ^{۲۱۶} ^{۲۱۷} ^{۲۱۸} ^{۲۱۹} ^{۲۲۰} ^{۲۲۱} ^{۲۲۲} ^{۲۲۳} ^{۲۲۴} ^{۲۲۵} ^{۲۲۶} ^{۲۲۷} ^{۲۲۸} ^{۲۲۹} ^{۲۳۰} ^{۲۳۱} ^{۲۳۲} ^{۲۳۳} ^{۲۳۴} ^{۲۳۵} ^{۲۳۶} ^{۲۳۷} ^{۲۳۸} ^{۲۳۹} ^{۲۴۰} ^{۲۴۱} ^{۲۴۲} ^{۲۴۳} ^{۲۴۴} ^{۲۴۵} ^{۲۴۶} ^{۲۴۷} ^{۲۴۸} ^{۲۴۹} ^{۲۵۰} ^{۲۵۱} ^{۲۵۲} ^{۲۵۳} ^{۲۵۴} ^{۲۵۵} ^{۲۵۶} ^{۲۵۷} ^{۲۵۸} ^{۲۵۹} ^{۲۶۰} ^{۲۶۱} ^{۲۶۲} ^{۲۶۳} ^{۲۶۴} ^{۲۶۵} ^{۲۶۶} ^{۲۶۷} ^{۲۶۸} ^{۲۶۹} ^{۲۷۰} ^{۲۷۱} ^{۲۷۲} ^{۲۷۳} ^{۲۷۴} ^{۲۷۵} ^{۲۷۶} ^{۲۷۷} ^{۲۷۸} ^{۲۷۹} ^{۲۸۰} ^{۲۸۱} ^{۲۸۲} ^{۲۸۳} ^{۲۸۴} ^{۲۸۵} ^{۲۸۶} ^{۲۸۷} ^{۲۸۸} ^{۲۸۹} ^{۲۹۰} ^{۲۹۱} ^{۲۹۲} ^{۲۹۳} ^{۲۹۴} ^{۲۹۵} ^{۲۹۶} ^{۲۹۷} ^{۲۹۸} ^{۲۹۹} ^{۳۰۰} ^{۳۰۱} ^{۳۰۲} ^{۳۰۳} ^{۳۰۴} ^{۳۰۵} ^{۳۰۶} ^{۳۰۷} ^{۳۰۸} ^{۳۰۹} ^{۳۱۰} ^{۳۱۱} ^{۳۱۲} ^{۳۱۳} ^{۳۱۴} ^{۳۱۵} ^{۳۱۶} ^{۳۱۷} ^{۳۱۸} ^{۳۱۹} ^{۳۲۰} ^{۳۲۱} ^{۳۲۲} ^{۳۲۳} ^{۳۲۴} ^{۳۲۵} ^{۳۲۶} ^{۳۲۷} ^{۳۲۸} ^{۳۲۹} ^{۳۳۰} ^{۳۳۱} ^{۳۳۲} ^{۳۳۳} ^{۳۳۴} ^{۳۳۵} ^{۳۳۶} ^{۳۳۷} ^{۳۳۸} ^{۳۳۹} ^{۳۴۰} ^{۳۴۱} ^{۳۴۲} ^{۳۴۳} ^{۳۴۴} ^{۳۴۵} ^{۳۴۶} ^{۳۴۷} ^{۳۴۸} ^{۳۴۹} ^{۳۵۰} ^{۳۵۱} ^{۳۵۲} ^{۳۵۳} ^{۳۵۴} ^{۳۵۵} ^{۳۵۶} ^{۳۵۷} ^{۳۵۸} ^{۳۵۹} ^{۳۶۰} ^{۳۶۱} ^{۳۶۲} ^{۳۶۳} ^{۳۶۴} ^{۳۶۵} ^{۳۶۶} ^{۳۶۷} ^{۳۶۸} ^{۳۶۹} ^{۳۷۰} ^{۳۷۱} ^{۳۷۲} ^{۳۷۳} ^{۳۷۴} ^{۳۷۵} ^{۳۷۶} ^{۳۷۷} ^{۳۷۸} ^{۳۷۹} ^{۳۸۰} ^{۳۸۱} ^{۳۸۲} ^{۳۸۳} ^{۳۸۴} ^{۳۸۵} ^{۳۸۶} ^{۳۸۷} ^{۳۸۸} ^{۳۸۹} ^{۳۹۰} ^{۳۹۱} ^{۳۹۲} ^{۳۹۳} ^{۳۹۴} ^{۳۹۵} ^{۳۹۶} ^{۳۹۷} ^{۳۹۸} ^{۳۹۹} ^{۴۰۰} ^{۴۰۱} ^{۴۰۲} ^{۴۰۳} ^{۴۰۴} ^{۴۰۵} ^{۴۰۶} ^{۴۰۷} ^{۴۰۸} ^{۴۰۹} ^{۴۱۰} ^{۴۱۱} ^{۴۱۲} ^{۴۱۳} ^{۴۱۴} ^{۴۱۵} ^{۴۱۶} ^{۴۱۷} ^{۴۱۸} ^{۴۱۹} ^{۴۲۰} ^{۴۲۱} ^{۴۲۲} ^{۴۲۳} ^{۴۲۴} ^{۴۲۵} ^{۴۲۶} ^{۴۲۷} ^{۴۲۸} ^{۴۲۹} ^{۴۳۰} ^{۴۳۱} ^{۴۳۲} ^{۴۳۳} ^{۴۳۴} ^{۴۳۵} ^{۴۳۶} ^{۴۳۷} ^{۴۳۸} ^{۴۳۹} ^{۴۴۰} ^{۴۴۱} ^{۴۴۲} ^{۴۴۳} ^{۴۴۴} ^{۴۴۵} ^{۴۴۶} ^{۴۴۷} ^{۴۴۸} ^{۴۴۹} ^{۴۵۰} ^{۴۵۱} ^{۴۵۲} ^{۴۵۳} ^{۴۵۴} ^{۴۵۵} ^{۴۵۶} ^{۴۵۷} ^{۴۵۸} ^{۴۵۹} ^{۴۶۰} ^{۴۶۱} ^{۴۶۲} ^{۴۶۳} ^{۴۶۴} ^{۴۶۵} ^{۴۶۶} ^{۴۶۷} ^{۴۶۸} ^{۴۶۹} ^{۴۷۰} ^{۴۷۱} ^{۴۷۲} ^{۴۷۳} ^{۴۷۴} ^{۴۷۵} ^{۴۷۶} ^{۴۷۷} ^{۴۷۸} ^{۴۷۹} ^{۴۸۰} ^{۴۸۱} ^{۴۸۲} ^{۴۸۳} ^{۴۸۴} ^{۴۸۵} ^{۴۸۶} ^{۴۸۷} ^{۴۸۸} ^{۴۸۹} ^{۴۹۰} ^{۴۹۱} ^{۴۹۲} ^{۴۹۳} ^{۴۹۴} ^{۴۹۵} ^{۴۹۶} ^{۴۹۷} ^{۴۹۸} ^{۴۹۹} ^{۵۰۰} ^{۵۰۱} ^{۵۰۲} ^{۵۰۳} ^{۵۰۴} ^{۵۰۵} ^{۵۰۶} ^{۵۰۷} ^{۵۰۸} ^{۵۰۹} ^{۵۱۰} ^{۵۱۱} ^{۵۱۲} ^{۵۱۳} ^{۵۱۴} ^{۵۱۵} ^{۵۱۶} ^{۵۱۷} ^{۵۱۸} ^{۵۱۹} ^{۵۲۰} ^{۵۲۱} ^{۵۲۲} ^{۵۲۳} ^{۵۲۴} ^{۵۲۵} ^{۵۲۶} ^{۵۲۷} ^{۵۲۸} ^{۵۲۹} ^{۵۳۰} ^{۵۳۱} ^{۵۳۲} ^{۵۳۳} ^{۵۳۴} ^{۵۳۵} ^{۵۳۶} ^{۵۳۷} ^{۵۳۸} ^{۵۳۹} ^{۵۴۰} ^{۵۴۱} ^{۵۴۲} ^{۵۴۳} ^{۵۴۴} ^{۵۴۵} ^{۵۴۶} ^{۵۴۷} ^{۵۴۸} ^{۵۴۹} ^{۵۵۰} ^{۵۵۱} ^{۵۵۲} ^{۵۵۳} ^{۵۵۴} ^{۵۵۵} ^{۵۵۶} ^{۵۵۷} ^{۵۵۸} ^{۵۵۹} ^{۵۶۰} ^{۵۶۱} ^{۵۶۲} ^{۵۶۳} ^{۵۶۴} ^{۵۶۵} ^{۵۶۶} ^{۵۶۷} ^{۵۶۸} ^{۵۶۹} ^{۵۷۰} ^{۵۷۱} ^{۵۷۲} ^{۵۷۳} ^{۵۷۴} ^{۵۷۵} ^{۵۷۶} ^{۵۷۷} ^{۵۷۸} ^{۵۷۹} ^{۵۸۰} ^{۵۸۱} ^{۵۸۲} ^{۵۸۳} ^{۵۸۴} ^{۵۸۵} ^{۵۸۶} ^{۵۸۷} ^{۵۸۸} ^{۵۸۹} ^{۵۹۰} ^{۵۹۱} ^{۵۹۲} ^{۵۹۳} ^{۵۹۴} ^{۵۹۵} ^{۵۹۶} ^{۵۹۷} ^{۵۹۸} ^{۵۹۹} ^{۶۰۰} ^{۶۰۱} ^{۶۰۲} ^{۶۰۳} ^{۶۰۴} ^{۶۰۵} ^{۶۰۶} ^{۶۰۷} ^{۶۰۸} ^{۶۰۹} ^{۶۱۰} ^{۶۱۱} ^{۶۱۲} ^{۶۱۳} ^{۶۱۴} ^{۶۱۵} ^{۶۱۶} ^{۶۱۷} ^{۶۱۸} ^{۶۱۹} ^{۶۲۰} ^{۶۲۱} ^{۶۲۲} ^{۶۲۳} ^{۶۲۴} ^{۶۲۵} ^{۶۲۶} ^{۶۲۷} ^{۶۲۸} ^{۶۲۹} ^{۶۳۰} ^{۶۳۱} ^{۶۳۲} ^{۶۳۳} ^{۶۳۴} ^{۶۳۵} ^{۶۳۶} ^{۶۳۷} ^{۶۳۸} ^{۶۳۹} ^{۶۴۰} ^{۶۴۱} ^{۶۴۲} ^{۶۴۳} ^{۶۴۴} ^{۶۴۵} ^{۶۴۶} ^{۶۴۷} ^{۶۴۸} ^{۶۴۹} ^{۶۵۰} ^{۶۵۱} ^{۶۵۲} ^{۶۵۳} ^{۶۵۴} ^{۶۵۵} ^{۶۵۶} ^{۶۵۷} ^{۶۵۸} ^{۶۵۹} ^{۶۶۰} ^{۶۶۱} ^{۶۶۲} ^{۶۶۳} ^{۶۶۴} ^{۶۶۵} ^{۶۶۶} ^{۶۶۷} ^{۶۶۸} ^{۶۶۹} ^{۶۷۰} ^{۶۷۱} ^{۶۷۲} ^{۶۷۳} ^{۶۷۴} ^{۶۷۵} ^{۶۷۶} ^{۶۷۷} ^{۶۷۸} ^{۶۷۹} ^{۶۸۰} ^{۶۸۱} ^{۶۸۲} ^{۶۸۳} ^{۶۸۴} ^{۶۸۵} ^{۶۸۶} ^{۶۸۷} ^{۶۸۸} ^{۶۸۹} ^{۶۹۰} ^{۶۹۱} ^{۶۹۲} ^{۶۹۳} ^{۶۹۴} ^{۶۹۵} ^{۶۹۶} ^{۶۹۷} ^{۶۹۸} ^{۶۹۹} ^{۷۰۰} ^{۷۰۱} ^{۷۰۲} ^{۷۰۳} ^{۷۰۴} ^{۷۰۵} ^{۷۰۶} ^{۷۰۷} ^{۷۰۸} ^{۷۰۹} ^{۷۱۰} ^{۷۱۱} ^{۷۱۲} ^{۷۱۳} ^{۷۱۴} ^{۷۱۵} ^{۷۱۶} ^{۷۱۷} ^{۷۱۸} ^{۷۱۹} ^{۷۲۰} ^{۷۲۱} ^{۷۲۲} ^{۷۲۳} ^{۷۲۴} ^{۷۲۵} ^{۷۲۶} ^{۷۲۷} ^{۷۲۸} ^{۷۲۹} ^{۷۳۰} ^{۷۳۱} ^{۷۳۲} ^{۷۳۳} ^{۷۳۴} ^{۷۳۵} ^{۷۳۶} ^{۷۳۷} ^{۷۳۸} ^{۷۳۹} ^{۷۴۰} ^{۷۴۱} ^{۷۴۲} ^{۷۴۳} ^{۷۴۴} ^{۷۴۵} ^{۷۴۶} ^{۷۴۷} ^{۷۴۸} ^{۷۴۹} ^{۷۵۰} ^{۷۵۱} ^{۷۵۲} ^{۷۵۳} ^{۷۵۴} ^{۷۵۵} ^{۷۵۶} ^{۷۵۷} ^{۷۵۸} ^{۷۵۹} ^{۷۶۰} ^{۷۶۱} ^{۷۶۲} ^{۷۶۳} ^{۷۶۴} ^{۷۶۵} ^{۷۶۶} ^{۷۶۷} ^{۷۶۸} ^{۷۶۹} ^{۷۷۰} ^{۷۷۱} ^{۷۷۲} ^{۷۷۳} ^{۷۷۴} ^{۷۷۵} ^{۷۷۶} ^{۷۷۷} ^{۷۷۸} ^{۷۷۹} ^{۷۸۰} ^{۷۸۱} ^{۷۸۲} ^{۷۸۳} ^{۷۸۴} ^{۷۸۵} ^{۷۸۶} ^{۷۸۷} ^{۷۸۸} ^{۷۸۹} ^{۷۹۰} ^{۷۹۱} ^{۷۹۲} ^{۷۹۳} ^{۷۹۴} ^{۷۹۵} ^{۷۹۶} ^{۷۹۷} ^{۷۹۸} ^{۷۹۹} ^{۸۰۰} ^{۸۰۱} ^{۸۰۲} ^{۸۰۳} ^{۸۰۴} ^{۸۰۵} ^{۸۰۶} ^{۸۰۷} ^{۸۰۸} ^{۸۰۹} ^{۸۱۰} ^{۸۱۱} ^{۸۱۲} ^{۸۱۳} ^{۸۱۴} ^{۸۱۵} ^{۸۱۶} ^{۸۱۷} ^{۸۱۸} ^{۸۱۹} ^{۸۲۰} ^{۸۲۱} ^{۸۲۲} ^{۸۲۳} ^{۸۲۴} ^{۸۲۵} ^{۸۲۶} ^{۸۲۷} ^{۸۲۸} ^{۸۲۹} ^{۸۳۰} ^{۸۳۱} ^{۸۳۲} ^{۸۳۳} ^{۸۳۴} ^{۸۳۵} ^{۸۳۶} ^{۸۳۷} ^{۸۳۸} ^{۸۳۹} ^{۸۴۰} ^{۸۴۱} ^{۸۴۲} ^{۸۴۳} ^{۸۴۴} ^{۸۴۵} ^{۸۴۶} ^{۸۴۷} ^{۸۴۸} ^{۸۴۹} ^{۸۵۰} ^{۸۵۱} ^{۸۵۲} ^{۸۵۳} ^{۸۵۴} ^{۸۵۵} ^{۸۵۶} ^{۸۵۷} ^{۸۵۸} ^{۸۵۹} ^{۸۶۰} ^{۸۶۱} ^{۸۶۲} ^{۸۶۳} ^{۸۶۴} ^{۸۶۵} ^{۸۶۶} ^{۸۶۷} ^{۸۶۸} ^{۸۶۹} ^{۸۷۰} ^{۸۷۱} ^{۸۷۲} ^{۸۷۳} ^{۸۷۴} ^{۸۷۵} ^{۸۷۶} ^{۸۷۷} ^{۸۷۸} ^{۸۷۹} ^{۸۸۰} ^{۸۸۱} ^{۸۸۲} ^{۸۸۳} ^{۸۸۴} ^{۸۸۵} ^{۸۸۶} ^{۸۸۷} ^{۸۸۸} ^{۸۸۹} ^{۸۹۰} ^{۸۹۱} ^{۸۹۲} ^{۸۹۳} ^{۸۹۴} ^{۸۹۵} ^{۸۹۶} ^{۸۹۷} ^{۸۹۸} ^{۸۹۹} ^{۹۰۰} ^{۹۰۱} ^{۹۰۲} ^{۹۰۳} ^{۹۰۴} ^{۹۰۵} ^{۹۰۶} ^{۹۰۷} ^{۹۰۸} ^{۹۰۹} ^{۹۱۰} ^{۹۱۱} ^{۹۱۲} ^{۹۱۳} ^{۹۱۴} ^{۹۱۵} ^{۹۱۶} ^{۹۱۷} ^{۹۱۸} ^{۹۱۹} ^{۹۲۰} ^{۹۲۱} ^{۹۲۲} ^{۹۲۳} ^{۹۲۴} ^{۹۲۵} ^{۹۲۶} ^{۹۲۷} ^{۹۲۸} ^{۹۲۹} ^{۹۳۰} ^{۹۳۱} ^{۹۳۲} ^{۹۳۳} ^{۹۳۴} ^{۹۳۵} ^{۹۳۶} ^{۹۳۷} ^{۹۳۸} ^{۹۳۹} ^{۹۴۰} ^{۹۴۱} ^{۹۴۲} ^{۹۴۳} ^{۹۴۴} ^{۹۴۵} ^{۹۴۶} ^{۹۴۷} ^{۹۴۸} ^{۹۴۹} ^{۹۵۰} ^{۹۵۱} ^{۹۵۲} ^{۹۵۳} ^{۹۵۴} ^{۹۵۵} ^{۹۵۶} ^{۹۵۷} ^{۹۵۸} ^{۹۵۹} ^{۹۶۰} ^{۹۶۱} ^{۹۶۲} ^{۹۶۳} ^{۹۶۴} ^{۹۶۵} ^{۹۶۶} ^{۹۶۷} ^{۹۶۸} ^{۹۶۹} ^{۹۷۰} ^{۹۷۱} ^{۹۷۲} ^{۹۷۳} ^{۹۷۴} ^{۹۷۵} ^{۹۷۶} ^{۹۷۷} ^{۹۷۸} ^{۹۷۹} ^{۹۸۰} ^{۹۸۱} ^{۹۸۲} ^{۹۸۳} ^{۹۸۴} ^{۹۸۵} ^{۹۸۶} ^{۹۸۷} ^{۹۸۸} ^{۹۸۹} ^{۹۹۰} ^{۹۹۱} ^{۹۹۲} ^{۹۹۳} ^{۹۹۴} ^{۹۹۵} ^{۹۹۶} ^{۹۹۷} ^{۹۹۸} ^{۹۹۹} ^{۱۰۰۰} ^{۱۰۰۱} ^{۱۰۰۲} ^{۱۰۰۳} ^{۱۰۰۴} ^{۱۰۰۵} ^{۱۰۰۶} ^{۱۰۰۷} ^{۱۰۰۸} ^{۱۰۰۹} ^{۱۰۱۰} ^{۱۰۱۱} ^{۱۰۱۲} ^{۱۰۱۳} ^{۱۰۱۴} ^{۱۰۱۵} ^{۱۰۱۶} ^{۱۰۱۷} ^{۱۰۱۸} ^{۱۰۱۹} ^{۱۰۲۰} ^{۱۰۲۱} ^{۱۰۲۲} ^{۱۰۲۳} ^{۱۰۲۴} ^{۱۰۲۵} ^{۱۰۲۶} ^{۱۰۲۷} ^{۱۰۲۸} ^{۱۰۲۹} ^{۱۰۳۰} ^{۱۰۳۱} ^{۱۰۳۲} ^{۱۰۳۳} ^{۱۰۳۴} ^{۱۰۳۵} ^{۱۰۳۶} ^{۱۰۳۷} ^{۱۰۳۸} ^{۱۰۳۹} ^{۱۰۴۰} ^{۱۰۴۱} ^{۱۰۴۲} ^{۱۰۴۳} ^{۱۰۴۴} ^{۱۰۴۵} ^{۱۰۴۶} ^{۱۰۴۷} ^{۱۰۴۸} ^{۱۰۴۹} ^{۱۰۵۰} ^{۱۰۵۱} ^{۱۰۵۲} ^{۱۰۵۳} ^{۱۰۵۴} ^{۱۰۵۵} ^{۱۰۵۶} ^{۱۰۵۷} ^{۱۰۵۸} ^{۱۰۵۹} ^{۱۰۶۰} ^{۱۰۶۱} ^{۱۰۶۲} ^{۱۰۶۳} ^{۱۰۶۴} ^{۱۰۶۵} ^{۱۰۶۶} ^{۱۰۶۷} ^{۱۰۶۸} ^{۱۰۶۹} ^{۱۰۷۰} ^{۱۰۷۱} ^{۱۰۷۲} ^{۱۰۷۳} ^{۱۰۷۴} ^{۱۰۷۵} ^{۱۰۷۶} ^{۱۰۷۷} ^{۱۰۷۸} ^{۱۰۷۹} ^{۱۰۸۰} ^{۱۰۸۱} ^{۱۰۸۲} ^{۱۰۸۳} ^{۱۰۸۴} ^{۱۰۸۵} ^{۱۰۸۶} ^{۱۰۸۷} ^{۱۰۸۸} ^{۱۰۸۹} ^{۱۰۹۰} ^{۱۰۹۱} ^{۱۰۹۲} ^{۱۰۹۳} ^{۱۰۹۴} ^{۱۰۹۵} ^{۱۰۹۶} ^{۱۰۹۷} ^{۱۰۹۸} ^{۱۰۹۹} ^{۱۱۰۰} ^{۱۱۰۱} ^{۱۱۰۲} ^{۱۱۰۳} ^{۱۱۰۴} ^{۱۱۰۵} ^{۱۱۰۶} ^{۱۱۰۷} ^{۱۱۰۸} ^۱

ما طلوع کرد اعرابی دید که چهار شتر با دختی بند شده شتر سینه است خوشوقت گردید و ماه
 خطاب کرده این دو بیت در مدح ادا نشا کرده **ما ذا اقول و قولي فيك ذو خصم** و قد
 كينيتي لتفصيل و الجمال ان قلت لازلت مرفوعا فان قلت كذا او قلت زانك ربني فهو فعل
 يعني بگویم حال آنکه گفتگوی بن رتوتنگ است که گنجایش نشان دارد و تحقیق مستغنی کردی تو مرا از
 تفصیل و اجمال مدح خود چرا که اگر گویم همیشه بلند باشی پس تو چنین بگویم نیست و ما در پروردگار من
 پس او تعالی کرده است حاجت و عامی من چیست دیوان ظهیر آمینه خانه صفا و جلوه گاه پرزادان خوش
 سیماست از جمله کلام ارفصید است هشتاد و چهار بیت کسی که مطالعه میکنند میباشند که قوت باطن
 او بجه مرتبه است برخی از شیب آن بقلم می آید

<p>سینه دم جو زنده از خمیر در گلزار ز اعتدال مواج که جانور گیسو سرود خار کن از غنای بی عجب عروس باغ مگر جلوه میکند امروز کله و از شاخ دخت بلبل را هنوز کسوهی در نیامده است برقص هنوز ناشنیده سوسن بنده عهد ازاد چمن هنوز لب شیر ابرناشته نهاد زگر رعنا بخواب مستی سر جهان باین صفت از خورمی و مجلس ز خاک مجلس او بوسی خلد می آید</p>	<p>گل از سراج خلوت رود و بصفه بار اگر نوک تسلیم صورتی کند گار که مدتی سرود کارش نبود جز با خار که باد غالیه سالی است و ابرو لوبار فروغ آتش گل کرده عاشق دیدار چرا برقص زدن خوش آمده است چنان دراز کرد زبان چون مسیح در گفتار پوشا بدان خط بنفشه رسید کرد عذار هنوز ناشنیده در چشم او نشان خمار درو چنانکه در اثنای سال فصل بهار چنانکه نگهت عزیز طبله عطار</p>
--	--

ظهیر محالین خوبی دارد از آن جمله است

<p>ز آتش محنت من گل بدد از خواهد دیگر مکن بدوزلف کافرت که قوی است پیر خفا که کنی بزمانه بند می جرم</p>	<p>تاج دین مغز احرار جهان بر ایم بعد شاه جهان باز و مسلمان کسی ز فعل تو آگاه نیست پندار می</p>
--	--

<p>بزرگوار جهان پهلوان ستمگاری مرارسد که رسا نم با آسمان فریاد چونای حاصل فریاد من بود همه یاد بر آسمان و شنیدند جهر و کیوش که از سپهر برین برتر است ایوش</p>	<p>زمانه را همه دانند کونیارد کرد درین زمانه چو فریاد رس نمی یابم اگر عنایت شایم چو چنگ نواز رسیدناله من در فراق ما هر سخ اگر بجزرت خسر و غیر سوزان است</p>
---	---

بعد از این سخاوت

<p>آن نه کم از سخنی باشد و از بی نبری آسمان گفت سز و گز این در گذری مگر از بندگی شاه جهان بخبری</p>	<p>سخن سوسن آزاد نمی آرم گفت دوش ناگه سخن او زبان آوردم چند گونی سخن سوسن و آزادی او</p>
---	--

دولتشاه گوید اکابر و افاضل متفق که سخن طبریز ناز کرد با طراوت تر از سخن انوری است و از حواجه
 مجیدالدین بکر فارسی درین باب فتوی خواسته اند او حکم کرده که سخن انوری افضل است و میرزا
 عبدالقادر بیدل در حق انوری قطعه گفته که مصراع آخر این است معنیش بشاش و الفاظ او
 مولف بعضی صاحبان طبع سلیم میسازند که کیفیت استعداد شاعر از دیوان خاص او که عبارت
 از تذکره با و بیاضهاست قرار واقع جلوه ظهور نمیدکند درین مواضع غالباً اشعار انتخاب الانخاب
 میباشد کیفیت کما حق از دیوان عام او که بارگاه جمیع زادنامی طبع اوست سمت وضوح
 می یابد دیوان ظریف و انوری مواجه کرده باید دید که صفا و نزاکتی که کلام ظریف دارد اصدا گرد
 کلام انوری نگردید مناقشه در بدیهی اجلی غیر مکاره چه باشد لکن میرزا بیدل که تکذیب رسول
 شعر استهزا او کرده و الفاظ ناملائم در زبان آوردن این مهم نشاید میرزا در کمال حسن خلق بود
 صدور این قسم نامساز از زبان او در نهایت استبعاد است بخاطر فاطر میگردد شاید قافیة انوری
 میرزا را بر سر نظم این قطعه مخصوص مصراع مذکور آوردن از قبیل معامله صاحب بن عباد
 وزیر که قاضی قم را غزل کرد و نوشت با لها القاضی نفیم قد غلناک فقم قاضی بصاحب نوشت ما
 غزلتني الایذه الفقرة المیشوتمه یعنی غزل نکرد مرا لکن این فقرة بحسب که قافیة و جاس فم باعث
 غزل شدن پسر انوری همین سی خرابی کرد درینولاد دیوان ظریف و انوری بمطالعه فقیر آمد هر دو

در تشبیهی و تخلصی متفق شرح اند کلام هر دو در بنیاد قلم نیرنگ که انداز بر کرد امر فی الجمله فهم میشود و نظر گوید

<p>چون رزمین طلایه شب گشت پیداشد از کراته میدان آسمان دیدم ز زرخه برین تخت لاجورد روی فلک چو لجه دریا و ماه نو یا بر مثال مایه یونس میان آب یا همچو یونس آمده برین بطن جوت در معرض خلاف جهانی ز مردوزن سن با خود بجه خلوت شتافتم باز این نقش و لوح و شکل ناورد آن شاهد از گنج است که این خورشید اگر دون ز جامه که بریده است این طراز اگر حرم کوب است چو شد چنین دوتا گفت آنچه بر شمردی ازین جمله بیست نعل سمند شاه جهان است کاسمان</p>	<p>آفاق کرد کسوت عباسان شکار شکل هلال چون سر جوگان شهریار تونی که آن بخط خفی کرده شد نگار مانند تشبیهی که ز دریا کند گذار آهنگ در کشیدن او کرده از کنار اقتاده در کناره دریا تخیف و زار قویش در نظاره و خلقی در انتظار گفتم که اسی نتیجه الطاف کردگار کز کارگاه غیب همیگرد آتشکار از گوش او برون کند این نغز گوشوار گیتی ز ساعد که بوده است این سوار در پیکر است چو شد چنین نزار دانی که صیت با تو بگویم با مختار سرمه بر سرش بند از بهر افتخار</p>
---	--

تلمیح این تشبیه با سلوب مرغوبی تنظیم کرده اند بقدر هست که پیش از تمام تشبیه تصحیح او
بذکر ممدوح درست است

<p>پیداشد از کراته میدان آسمان</p>	<p>شکل هلال چون سر جوگان شهریار</p>
<p>خلاف قاعده تشبیه واقع شده و با تجاهل او در حقیقت هلال و استفسار او از خود که در ایما این معنی آید منافات دارد و التوری گوید در دوش سلطان چرخ آمده فام به آنکه دستور شاه است غلام به از کنار زو گاه افق به چون دست غروب داد ز نام به دیدم اندر سواد طره شب به گوشوار فلک ز گوشه بام به گفتم آن نعل جنگ و ستور است به قرة العین و غیر آن نظام به اسما بیان تشبیه تخلص سرد و استاد ملاحظه باید کرد که فیما بین یون بعد از قرة</p>	

شده و اصل مالک ابن گریز سلفی رازی است که از شعرا مایه را بود پیش از نادر و الوزی در عهد محمد
دلب اللباب ترجمه او آورده در شرح صاحب بن عباد وزیر گوید

مرگ دون مگر بیمار گشته	که نالد و تنفش بگرفت نقصان
لسان گوی سیمین بود و اکنون	بر آمد بر فلک چون نوکی چکان
تو گفتی خنگ صاحب تا ختن کرد	فکنند این نعل زرین در میان

خاقانی شروانی هم در شرح قزل ارسلان قصیده میگوید و شبیب ماه نو میکند تلون طبع
و تنوع سلابی را مشاهده باید کرد که خاقانی و انوری و ظهیر زریک عهد بودند و یک چیز
یعنی ماه نور او صف میکند مع هذا مذاق هر کدام چه قدر تفاوت افتاده خاقانی گوید
دوش چون خورشید را مصراع خاور ساختند با ماه نور چون حامل ملقه بگریختند
محتسب گونی باه روزه جام می شکست با آن شکست جام بر اسوامی خاور ساختند
چرخ جادو پیشه چون زرین قواش کرد کم با دامن کحلش را شبیب مقور ساختند
وز زبان چرخ را گونی چه سهوا افتاده بود با کان ه سیمین برین دامن در خور ساختند
یا شبانکه قصد کردند اختران تب زده با کاسمان طشت و شفق خون با لشته ساختند
نیمه قندیل عیسی بود با محراب روح با امثال طوق سپ شاه صفا ساختند
قواره در شعر خاقانی گذشت صاحب فاموس ضمیمه قاف گفته بر وزن شامه و صاحبان
قاف بفتح قاف بر وزن شران تحقیق ثانی باول غلبه اند رسید و آن پارچه گرد باشد
که از گریبان جابر و غیر آن بیرون آرند و ساحران را برای سحر بکار آید خاقانی در قصیده
دیگر گوید سه در عوامی با بل چون یک قواش باشد با خیاط بهر سحرش رود شسته مدور
بارب ز دست گردون چه سحر با بر آید با گزیده از آن قواش نمی کنند که با و شبیب
شمس الدین طلسم این شبیب و شخص را استعمال میکنند سه ای نورش حرم ندانم سحری
مانا که ملوک مرکب خورشید کشوری با چون زرگران صنع ترامی نگاشتند با بند کشتی کتاب
شهنشاه خاوری با بر تیز رفتن تو مرا اعتراض نیست با چون زورق نه شبیب دریا
انقضی با از نور خویش ظلمت شب را مد و فرست با اگر شمع خرم گرفته این بیفت منطری با

چون عاشقان حسنه جگر پیش ازین متاب به بارومی زردگشته و باقد چشم به اینها که
گفته شد همه او نام باطل است به نخل سبز آصف جمشید گوهری به این فقیه در دیوان
قاضی شمس الدین طیبی منجمه و اوین نوشته یا نقد سال که ذکر آن در ترجمه نورمی گذشت موجود
است طرفه اینکه فقیه مذکور در نسخه از دیوان نورمی هم دیده شد لکن در نسخه دیوان نورمی
که جزو مجموعه یا نقد سال است فقیه مذکور نیست این معنی تا ناید میکند که فقیه از قاضی
امیر خسرو دهلوی نیز در تعریف ماه نوسواد سخن را روشن میکند برآمد ماه عید از اوج گردون
طرب چون ماه نوشد مردم افزون به بلوچ آسمان نونی است یا عین که بیرون آمده
است از فلک چون به گردش مست چندین نقطه را بنجم به اگر یک نقطه باشد بر سر نون به
سپس اندر کوع آن پاره نور به هلالش گوی خواهی خواه ذوالنون به همانا حلقه گوش
سپهر است به که دارد از کواکب در مکنون به سواد شام در پیش مه نوماه مگر لیلی است در بهلو
مجنون به چنین ماه نو و عید خجسته به مبارک باد بزوات همایون به و بدر حاجی ملقب بقطر
زمان باد صاف بدر بودن هلال رامی ستاید و گریز مدح سلطان محمد تغلق شاه شهر نایر
دلی نماید به این ابر و زین هلال رمضان است به یا غنجب سیمین بتنگد مان است به
یا پاره نور است که حبیب که بود است به یا سپهر سبز جاده کمان است به یا پاره سیم است
که بر ساعد زنگی است به یا پامی سیم است که بر نیل روان است به بر خوان فلک در نظر مردم
صایم به که قرص درست است که بی نیمه نان است به یا ابر و زال است که بر شهر غنقا است به
یا شک سپیل شهنشاه جهان است به یا حلقه بکوش شه اقلیم عراق است به یا نعل سمرقند
سلطان اوان است به سلطان سلاطین جهان شاه محمد به کما موزر کمین بنده او فخر زمان
وسلمان ساوجبی اینز ماه نور انگشت نامی سازد به دوش بر لوح فلک خط معادیده اند
صفحه گردون باب زر محشی دین اند به زورق زرین که در گرداب این ریاسی نیل به غرق
شد چوبی از ان بر روی در یادین اند به مردم باریک بین اند خط تاریک شب مانند
باریک و روشن معنی دادین اند به مشرقان خاک بعد از غول شاه نیمه ز به بر سر شویک
شاه طرا دین اند به کرده اند احیاء دین همیومی زندان بی به تابیرین دیر کهن زرین جلپیتا

این اند. آسمان کوه قبا می نبر زمین می رود. از طراز سیگون و شش سطر او دیده اند. استخوان پهلوی ماه از سخافت شد پدید. با خود از پیری فلک ارگ بر اعضا دیده اند. مولانا نظام استرآبادی نیز کمان سخن را در وصف ماه نو از طاق بلندی آویزده طفل یک شب است آنکه باشدش رفتار. خمید که چیر پیری ولی بود بکنار. چشم این خود زورق بر از نیل است. در آب غرق شود زود زورق پر بار. ز کوه کندن فریاد مید. خسته که به چو نیش نشیند سنگ کوهسار. مغرب است یکی سطل کجیا صنعت. که منتشر شده گردوش و راهم بسیار. ز دور در نظر آید چو استخوان کوهسار. نشان با و ک انگشتش از صنوار و کبار. هر کتبش چون کجای خاک بالایش. کند ز قد نگو سار خویش طاق هزار. بروی خود چو کشد ز دور بر قع شب. بود بام دو تا بهیچ مردم عیار. کشید صیرفی روزگار نقره خام. بروی سنگ محک به امتحان عیار. گرفته گوی با انگشت و میرد بشتاب. برانی بازی طفلان یا سمن خسار. بود چو دامن و بی شکل خرمی گرد. گهی که یافت بلندی ز دور چرخ کار. بود معانه چون لاله زار اطر افش. ز قلب لاله کند عقل نام او اظهار. شود مدارج قدرش بلند سر شب. چنانکه مرتبه آل حیدر کار. ایضا مولانا نظام وصف هلال را نسیم ناب می نگارده شب نجوم از مجموع نشان آورده اند. وزمه نوتازه حرفی در میان آورده اند. فی غلط کردم که میسما بتان مغربی. طرف آینه برون ز آینه دان آورده اند. باز گوید عقل روشن چشم اختر می برد. برگ کامی به آن از کلهشان آورده اند. زود قضا قفلی بدکان بلکه ذردان قوی. تاب درونباله قفل دکان آورده اند. ز نشان طشتی مغرب شاکه کم گشته بود. جام زرداوان طشت ز نشان آورده اند. بر سر سلطنت بهشت شاه زنگبار. از برای سیدشکس انجم کمان آورده اند. تا قلم را قط زنده احوال سخنان قضایا. خادمان این دبستان استخوان آورده اند. از کلگون خاسته از سومی کوه با خضر. بهر طرف نام نیلی نادران آورده اند. نقش شدن قضا شیخ با اوراق سیم. بهر نقش می طاق آسمان آورده اند. و میرزا محمد قلی سلیم طرانی نیز بتالیف ماه ناخن بدل میزند. نماز شام که خورشید ازین سر می سرور.

رفت راه سفر همچو عاشقان غمخور + بلال عبید را وج افق نمایان شد + نمود گوشه ابرو تجلی از رطوبت
 شکسته رنگ و ضعف از جدائی خورشید + چنانکه بیدلی از یار خویش افتد دور + غبار کلفت از
 بسکه برد از دلها پاشسته کرد بر دهمچو ابروی مزدور + لبش سخن عشق شکفته همچون بست
 ولی دلش ز کدورت گرفته چون مخمور + کسی ندید چنین مصرعی که ناسزد + بروزگار شود
 در همان نفس مشهور + فلک ز پنجه خورشید چند یک ناخن + به تیغ کون که بسکند شب و بخور +
 بحیرتم چه ز فیروزه کون فلک بخت + بنوک تیشه زرین چو کوه نیشاپور + مگر که خواست بنگلنی ازین
 که من معدن + بدست آورد از بهر خاتم دستور + متولف هم ابروی سخن در صدف ماه نو و همه
 مسکند و انتقال بخت میکند + ماه نو سزده یا آئینه بر آزل + مینزد آئینه بنفشه فلک را
 مصقل + ز گستان فلک طرفه بهاری دارد + چشم زخمش مر ساد از درو این منجل +
 شکر دوش کج چرخ که من اخردید + چون قدیر زمان خم شده اورا منقرل + طوطی سحر فلک
 خواند ز بس گریم + طوق سیمین شمع از بهر گلوش نزل + میتوان یافت که درین شب مشکین است
 قشقه بر عیب بندوی فلک از صندل + زنگی شام ز شوخی لشکر خداداد + که فرو رفت
 بر سی طلعت روی بوجل + جیوه شاه نجوم است که بر تافته است + بسکه از غلبه صفر است
 و ماغش منحل + زهره قضیه درین شب چه قدر بی پروا + نصف خلیخال وی افتاد چرخ
 اول + جایی ز گوشه این قوس ندارد در خود + چه کند ترک فلک گزنگدارد مهمل + پنجه
 ز دیشگر بر سرگا و گردون + که درین معرکه رود ادبکی از دو خلل + یا از آن ریخته از صدمه
 ضربت ناخن + یا ازین شاخ شکسته است در آن جنگ و جدل + مگر آواره شد از پاره
 جوانیمی + در زمانیکه کشیدند از وحلی و خلل + یا مگر سوزن گج گشته سیجا افکند + که در آنجا
 بنود رشته از طول امل + گر چه دور است ز با جلوه بیت المهور + مینماید خم محرابش ازین شب منجل +
 حرف نون است از آن قطره که اورا بیزند + افزین برهنر صاحب این حسن عمل + چرخ را
 چشم فراوان بود و ابرویک + طرفه گیهاست در ایجاد خدا غر و جل + مانند بر سینه گردون
 اثر نعل بران + یا دگاری است ز معراج نبی مرسل + با فلک کاسته در یوزم بکف آورد
 بر در شاه رسل قبله آمال حمل + یا بود قوس عطاره که رسولش رو کرد + قاب تو سمن پس اورا

ز خداوند اجل به شمع افروخته از نور وجود مطلق به تیر گهها جهان برد بوج اجل به نور محض که
 از ویافت فضا سی افلاک به آنچه باید کرده خاک ز خورشید حمل به آفتابی است که از مشرق بطحا
 سرزد به روشنی یافت از و ماه ربیع الاول به بزبان عاشق او چون گل خورشید پرست به
 سجده باین شیفته او چو گل نلیوفل به حیرت چشم جهان جلوه بکتابی او به سرته خاک در او است
 علاج احوال به سایه او نتوانست سیاهی رون به بسکه آن ذات معلی است مژه ز بدل به
 وجه شوق القوم حاکم مصنف در باب به کرد قطع در مقلب گردون غل به نزد مند و است قمر
 چشمه اسجیوان به رشیت اعجاز بنی آب رخ این منهل به همچون تیغ که تنصیف کند لیموا
 کرد انگشت بنی این گره شکل حل به پر تو هر همین از سه فلک میگذرد به رفت این نور زمین
 آن طفت حرخ زحل به برج ثور از سه و خورشید فرا هم نمود به جنس آن نور که انداخت از
 غار جبل به روز میلاد بر اشک آبی افشاند به روز محشر بشفاعت کند اطفا شعل به گرد
 فیض شیرینی خلق اقدس به میبرد گومی حلاوت ز سفر جبل خنظل به گرم کافران
 خلق مجسم چه علاج به وحشت از حضرت کل نسبت مگر نقص جعل به تاید کفر شکن با سحر کورد
 سنگ آغوش فلاخن شش غسکه و میل به طالع اوست زحل زریح شناسان گویند به
 گرد آن حجت اقوی همه تحلیل و ملل به نه فلک راه رود گر بخلاف حکمش به تبه پوست کند
 از تن او همچو جصل به قاف را منصب پانگ ترا زوش دهند به سایه کوه و قار از فلند خرد
 مینماید بیضا دم زور آوردن به اگر از بازومی او تقوی بیابد شل به گرچه از کثرت طاعت قد
 اما سید به بود در دست مبارک رگ تصحیح عمل به شکر او بر همه اولاد بنی آدم فرض به سلب است
 که اعلی شدن نوع اسفل به مدح و الا بود از طاقت آزاد برون به بحر در حوصله کوزه گنجد جمل
 باتن نازک کس غش خورد از ز بنور به تالب و کام حلاوت برد از شان غسل به باد مشهور عدد
 توز تغذیب فلک به باد مسر و محب توز سامان دل به حواشی تصدیه مصقل بکسیر غل
 شکل که بان آئیند و شمیر و جزو آن روشن گشتند منحل بکبریم و سکون نون و فتح جم و اس حرخ
 اسخه زمان بان بسیمان بسیند مغزل بکبریم و سکون عین مجید و فتح زامی مجید و ک طوطی طوقه
 سبب مثل قمری و طوطی را اسم کریم باد میدهند میرزا صاحب میفرماید به بدل نذر حق

حواشی
 و تصدیق

باش در نه طوطی هم به سخن و صوت خدارا گوییم میگوید به حلی لفتح جار جمله و سکون لام زبور قطعه
 برین آنرا گویند که اول قطعه را نوسید بعد از آن حرف آن برین برآورد زمین کاغذ رنگی غیر
 سفید کنند و از ابر کاغذ سفید چسباندند حرف سفید بنظر می آید همچو خط با بر گوید پس
 رسید و موی سیه ناپدید گشت به چون قطعه برین سیاهی سفید گشت به بتقریب قطعه برید
 بدستی از خان از رویا آمد که کف افسوس رسوای جهانم میکند پنهان به چون خط تو امان را زخم
 بر زیر پرده عریان شد به خط تو امان خطی آگوشید که در دو صفحه جایی حروف سفید گداشته
 بعضی اینطرف و بعضی آنطرف سیاه گشت چون هر دو ورق را بهم آورده پیش شعاع بیند حروف
 سفید بنظر آید درین قصیده سه مخلص این مضمون مخلص اول اگر چه مستوق است اما اینقدر
 تفاوت دارد که رفتن براق بر آسمان وقوعی است پس ملائک را نعل براق گفتن طرف وقوع
 دارد و رفتن غیر براق بر آسمان دعای است و در مخلص ثالث تلخیص است بفضله عطار دین خا
 رضی الله عنه سید علی معصوم یکی در انوار الرزق فی انواع البدریج زیر تلخیص عبارت عربی گوید
 ترجمه اش این که عطار دلمانی را بحضرت صلی الله علیه و آله وسلم هدیه فرستاد قبول نفرمود
 عطار دلمان مذکور را بر دست یهودی چهار هزار درم فروخت قصه اش در قاموس هم درآمده
 قوس مسطور است و عبارت هر دو کتاب متفقند آنکه در انوار الرزق میگوید ابدان الی الله صلی
 علیه و آله و صحابه وسلم قلم بقبلیها فبا عها من یهودی باربعه آلاف درم و در قاموس خندشخورد
 شد جمله قلم بقبلیها نیست و از رو قبول هر دو ساکت است و علماء اصول فقہ گفته اند الساکت
 لم ینت الیه القول و موافق این قاعده کلام صاحب قاموس با کلام سید معصوم منافاة ندارد
 مع علماء اصول حدیث گفته اند که زیادت ثقه معتبر است و ابداعلم منهل بالفتح چشمه
 صلی که در آن غار منصوص واقع شد نام آن قور است به

تلپوری زشتیری ظهور او عالم سخن برانوح است و پورا او سواد معنی روشن ساختن سبازو
 ذخیره اندوز افتخار ما و شیوای زبانی ازو چهره افزوز اعتبار ما شنوی را بگری عجبی نشانم و نثر
 را از جوامع زوایا هر گذرانم بعد کفایت حیثیات از ولایت ایران بدکن اقتاد و آستان
 بر ابریم عادل شاه والی بجا پور را قبله آمال خود ساخت و ننگ سابقی نامه بنام بریان شاه والی احمد

در کتاب تلپوری زشتیری

ریخت خوش در کلمات الشعر گوید ظهوری و تکیه ساقی نامه را پیش بر همان نظام شاه در احمد نگار
 دشت باد شاه کریم چند زنجیر قبل بر از نقد و جنس صلا آن فرستاد و در قهوه خانه نشسته تنها گویی کشید
 فرستاد تا قبض الوصول خود استند قلم برداشت و بر پانچ کاغذ بر نگاشت تسلیم کردند تسلیم کردم
 مراد از تسلیم قاعده ادبی که در میند معمول است در میان مولانا ظهوری و ملا عرفی شیرازی موالات
 و مراد است بود وقتی مولانا ظهوری شالی برای ملا عرفی فرستاد ظاهر آن شال قابل مدیه نبود عسرت
 رتبه در جواب ظهوری نوشته دسته رباعی در مذمت شال درج نموده از آن جمله است که این
 شال که وصفش نه حد تقریر است به آیات رعوت مرالفیر است بد نامش نکنی قماش کشمیر کرد
 صدر خنه بکار مردم کشمیر است به وقایع ظهوری در دو کتب پنجاه و پنج و عشرين و الف بظهور رسید کلیات
 ظهوری شعر و نظم از قصید و غزل و رباعی ترجیع و ترکیب و قطعه و ساقی نامه جاوید است شعر
 در انتخاب غزلیات کردم دل سپید تا در عینا مادر فوقانی دیدم و اگذا شتم و اینخیزیت برداشتم

مردم موس بند سخن در زبان ما	سه	مهری بوسه کاش زنی بر دلمان با
پر وانه افسرده ام امید که شمع	وله	باشعله کند دست و بغل بال و پریم
چه یک ز نهادیم سر به بالش خشت	وله	بغیر داغ خون کس نماند بر سر ما
نه تنها نقش نامت بر نگین دل	وله	ازین حسرت تحقیقی کرده ام قطره خون
خود را باب گریه و هم با یاد آه	وله	گر بسته غبار ضمیر منیر نیست
نی مکمل کشت چشم و فی موعطر شد و ماغ	وله	شکوه بیرحمی باد صبا خواهم نوشت
بهر که خامه نازش نوشت و شنای	وله	برای سبک بازوی خود و عابر دست
هنوز زخم موس خورده تور سوخت	وله	بر آرتیخ که فردا گناه از ما نیست
بر باد و میم خاک خود را به	وله	بر خاطر او ز ما غبار است
فراق از وصل رشک آلود بهتر	وله	ظهوری صرفه ما در جدائی است
بر دل ارزنده بی داغ غمش و کافور	وله	جنس خود را نقد کردن چند تمنا هست
بهر در چند گریه لنگ می باش	وله	بمن بنما گریه را که مثل نیست

از محالص مولانا ظهوری است در مدح ابراهیم عادل شاه بعد تمهید بسیار

<p>چراغ گل که بر شاخ انار است درگاه بادشاه و سبدارم که دماند نار گلنارم</p>	<p>مگر روشن شد از نار بر آسیم کعبلی کرده در من از نیاز شاه تخت عدالت ابراریم</p>
<p>ایضا بعد معرفت قلم گوید</p>	
<p>ملک کرانی داده بادش شهریار کار</p>	<p>میستواند بادشاهی در قافضل</p>
<p>ایضا بعد غزل سرلی</p>	
<p>که دارد جبهه خورشید را گرم بر سار که دارد نسبتی با اردستی در گه باری</p>	<p>جبینم این فروغ از سخن خاک در می از ان مردم بچشم شکست خویش منیام</p>
<p>مولانا ظهوری در ساقی نام که صحر از دمان شیشه میکشاید و باد و موش ربانی بر حریفان پیمان</p>	
<p>تو گل من خزان دین بلبل بی تسم بلب در شکستن چرا نگد باز گردانده از بیم راه کمان سیه تو زنم کرن بدع التمش معذرت سوز را توان جان بتریاق عفو تو بر که با کاکلت توبه شد شکمن که چون لعل ساقی می آلودیت که خونی است چنگ عقاب خمار برون از خون کبوتر چشم کنخشک من و اخوردشاه مبارم سرت گرم امی ساقی سنگدل دلم بر دلم سوخت ابی کجاست سرت گرم امی ساقی سینه صفا</p>	<p>بیا ساقی ای سخن گل بی روم در خنک لب تن چرا چه گردید واقع که چشم سپاه چه دنبال ابرو گره کرده بیا ساقی بگذران روز را گراز افغی توبه دل زخم خورد درست است دعوائی ندی من دران توبه امید بهبود نیست بیا ساقی ای باز خاطر شکار ز گلین همین گشته طائوس دم بن تا دین دامگاه محاز کسی چند باشد چنین تنگدل ای سرخارم شرابی کجاست بکش خنجر انتقام از غلاف</p>

دل تیره ام را صفائی بن
 بیایم نکلیش ز چشم جگر
 بین تلخی عمر شیرین من +
 برافروز آتش کانون جام
 بیاساق جان مندا میکنم
 ز لعل تو تلخی که سر میزند
 بیاساقی امی اگر حال دل
 بین کبریا رخ آبل را
 بیاتاد گرتان کاری کنم
 اگر چشم زاهد نمی بود شور
 و گرشا بد شام شد مشکبوس
 بگلگشت مهتاب برون خرام
 بامید سیر نور و زطر ب
 ز شوق خرام تو ماه تمام
 ز جام تو مهتاب مسزد مگر
 سرت گروم امی مطرب خورده
 شدم پایمال هجوم ملال
 بیک نغمه بنواز گوشش مرا
 بیاساقی امی دین ایمان من
 از ان قرمزی آب خواهم بست
 بقم در زمین حبسینم بکار
 ز پیر می ضعیف است بازو حال
 جوانی بوس کرده ام زان عصیر

اگر صاف حیف است لانی بن
 که سخنم ز اشکم بود شور تر
 بن ساختن می بگذر از کین من
 مگر شهید عیشم پذیرد تو ام
 تو دشنام ده من دعا میکنم
 ره کاروان شکر سبزند
 که حسرت گرفته است دنبال دل
 بچرخ آریا قوت سیال را
 رخ عیش را آغاز کاری کنم
 بیخانه می بروم او را بزور
 سرت گروم امی ساقی صبح
 که لبر ز شد ماه را باز سام
 فلکن است نور در آغوش شب
 زمین را گرفته است در سیم خام
 که ستانز افتاده بر بام دور
 که مرغوله گونی و مرغوله مو
 بدست گرم گوش قانون بال
 بمرز و کالامی هوشش مرا
 فدایت دل و جان من جان من
 که زردشت را کرد آتش بست
 که نیل است از سیلی روزگار
 سرت گروم ای ساقی خوردن
 که گردید بالغ از و عقل سپر

که سازم جوان عقل فرتوت را که هر صبح چشمی رویت کشاد که نذر خن را با شایسته این چراغ چه پروا خن را با ت آباد باد	بدستم آن رشک یا قوت را کسی اخذ بخت بیدارداد نیارم مسجد دل داغ و داغ خن را با ارشود کاخ کون و فساد
---	--

حرف العین المهمله

عباس مردی عم سه نسله شعر بلکه ابوالآبار فصحا است و اول کسیکه در عهد سلطنت شرفا سی اند او بنام است سخن را بر زمین ساخت چون الوید مامون عباسی بجهت مرد و خرامید اگا بر شهر بقدر حالت تحقیرا پیش کشیدند از جمله خواجه عباس که از فضل آن بدیع و دانامی مان عربی و فارسی بود قصید زبانی فارسی اختراع کرده از نظر خلیفه گذرانید و هزار دینار صلوات یا بلکه وظیفه او مقرر گردید این ابیات از آن قصید است

کتر انیده بچو و فضل در عالم بدین دین نردان را تو بایسته چو روح را بر دین مزیان پارسی است مزارین نوع مین گیر از مدح و ثنا بی حضرت تو رب وزین	امی بر این بد و فرق خود تا فریدین در خلافت را تو شایسته چو مردم بدیه را کس برین منوال پیش از من چنین نگفت لیک زان گفته من این مدحت ترا تا نظر
--	--

تخصیری بلخی مالک رقاب سخن طرازی است و ملک الشعری پاپی تخت سلطان محمود غازنی وفات او در شهر سنه احدی و لیکن در اربعه نامه نوشته اند شی سلطان محمود و ساغر شراب می پیور در حالت مستی نظرش بر زلف ایاز افتاد و سرشته اختیار از دست داده خواست که با معشوق هم آغوشی نماید و در ای از خط لغزش کرد خود کشید اما رویت بران الهی است از آن براده بار کشید چون ریشه فساد زلف دو اند بود ایاز او نمود مایمه زلف را قطع کند و سرشته فتنه را کوتاه سازد و ایاز نیز زلف بریده پیش سلطان گذشت و حکم ضرورت شب موسم بهار را کوتاه ساخت چون سلطان از حالت مستی با فواده سلسله دوستی بریده و بخت بیدار گشت تا بجهت که بر عکس از حضار مجلس بارامی هم زدن پشت علی حاجب و بعضی آورده گفت توانی که مراج سلطان

را بجال ای بعضی پیش رفت و این رباعی بدیه عرض سانید

چه جامی بعم شستن و خاستن است کار استن سر و زیر استن است	گر عیب زلف بت ار کاستن است وقت طرب و نشاط و می خو استن است
--	---

عجب

عجب

سلطان از استماع رباعی خیالی شرح گردید و شعله جواله غضب فرو نشست فرمود تا سید باره مان محضری از
 جواهر بر ساختند و مطران احکم کرد تا رباعی اینگونه ساز سازند اکثر سخن سخنان در اشعار خود با این قصه نلیج کرده اند
 میرزا صاحب میگوید که بگیر خط فخرت ز قطع زلف آواز به نگاه دار عیان در از دستها به و نیز میرزا
 میگوید که با از گلیم خوشین نباید در از کرد به تیغ ستم بسین چه زلف آواز کرد به مؤلف گوید حق این است که
 مصراع چنین گفته شود تیغ ستم بسین چه زلف آواز کرد به هرگاه زلف بی اعتدالی کرد تیغی که
 از ابرید نیز رسانیده ستم کرد غضب گوید عید دولت ابوالقاسم بن حاج حسن که است طاعت
 او بر سر زانه فشار به چنار گردانمانا مگر شود بخشش به از ان چونچه مردم مشن است برگ چنار به سیاه و گرم
 خواجہ گردش فلک است که ز سوار پیاده شود پیاده ار به ز خواجہ جوید پیدا آید و ز گردون نخل به ز آبراب
 پیدا آید و ز خاک غبار به بالستند بزرگان چو پیش او برسد به چو وارند به بیابانستاند انهار به کفش معانند
 فرمود جوید اخرو دل به اگر نیست بدیدار جوید مقدار به مثالش آنکه سخن خیزد از جوید بسی اگر چه است جوید
 اندک و سخن بسیار به بنود و هم بنود جوید بعض خوش نخل به کرد و هم نخل جوید بی بیگار به بود بچوب مشابہ
 خلاف و طاعت او به ازین بی را منبر از ان بعد و را در به بخش سیرت او هر کرد و شد معنی به بنام مدت او در
 کرد شد شمار

عربی شیرازی استاد مسلم القیوت است و بچا و فکن سحر و مار و شیخ عبدالقادر بدوانی در منتخب التواریخ منسوب
 اول که از ولایت بفتح سید شیراز به شیخ فیضی شناسند و بحق شیخ هم با او خوب پیش آمد و درین سفر اخیر تا قرب
 در بامی انگ کابل در منزل شیخ میبوی و ما محتاج او از شیخ هم میرسد آخر در میان شکر آنها افتاد او بکلمه ابوالفتح
 ربطی پیدا کرد و از آنجا بمقرب سفارش حکیم خانخانان متربط شد و روز بروز هم او را در شعور هم در اعتبار ترقی
 عظیم روداد انتهی کلامه عربی سی و شش سال عمر یافت و در لامه و تسبیح و استقامت در اعوشش زمین خوابید حساب
 ذخیره آنجا انبیر گویید خانخانان ملا عربی را نادیده آنقدر در سال میفرستاد که محتاج بدو دیگر نبود و از تقریر خلاص
 شاه جهان ابادی در همیشه بهار معلوم میشود که خانخانان بکلمه عربی اور جا زه قصید معنی مفقود بهر روید رعایت
 کرد عربی در قصید ترجمه الشوق میگوید

عربی شیرازی

بجاوش مره از گورتا بچف بدوم	اگر پسند هلاکم کنی و گریبتار
این بیت مقبول جناب ولایت ماب رضی الله عنه افتاد و بعنائیت مجاززه اعلی روح او را شاد فرمود یعنی	

میرصدار صفهانی در سنه سیج و عشرين الف استخوان در ازلاهور به شرف شرف رسانید ملا رونقی همدانی
 تاریخ نقل استخوان میگوید سه یگانگه گوهر در بای می معرفت عرفی به که آسمان بی پرورش صد آمد به جوهر
 او بسر آمد ز گردش گردون به شکست بر صف دلها می شریف آمد به بگوشش حرخ رسانید حرف جانسوز
 که عمرم از تو چون عرض تلف آمد به بگوشش مژه از گورتا بخت بر دم به فکند تیر دعای و بر برف آمد به
 رقم زد از بی تاریخ رونقی کلکم به بگوشش مژه از میند تا بخت آمد به اما میرصدار صفهانی سردی
 خیر سلووه صفات بود و در عهد جهانگیری و شاهجهانی قرن اعتبار میرسیت مدتها بواقعه نویسی بویا
 صوبه گجرات و بعد از آن بواقعه نویسی کل صوبه جات در کن قیام داشت تا اهل اختیار نکرد و مجردانه
 بخوبی و نیکنامی عمر بسر آورد و تا سنه احدی و ستین الف واقعه نویس ممالک کن بود و بعد از آن
 معلوم نیست چه قدر زندگانی کرد در وقت تحریر این صحیفه یوان عرفی مشتمل بر قسامت سخن بلا خط
 در آمد در قصید کومی صاحب ید طولی است با وصف آن مخالف او چندان خوب واقع نشد
 لهذا بر زبان قلم نیاید غزل و مثنوی او مرتبه مساوی ارد اما با اعتقاد حکیم حادق لیسر حکیم سهام برابر
 حکیم ابو الفتح پایه مثنوی او کم است درین باب میگوید سه عرفی ما در غزل استاد بود به خانه
 خراب و ده آباد بود به مثنوی طرز فصاحت نداشت به کان نمک بود ملامت نداشت به اشاره
 است مثنوی عرفی که در همین وزن گفته مطلعش این است

بسم الله الرحمن الرحیم
 موج نخست است ز بخت دیدم
 مؤلف گوید بجای لفظ موج لفظ مناسب تر است فقیرم مصرعی برای بسم الله هم ساخته ام
 که بسم الله الرحمن الرحیم به تیغ سیه تاب رسول کریم به اما شیخ نظامی در آغاز سخن اسرار
 قصب لیسق از مصراع گویان بسم الله بوده و میرزا صاحب مضمون سخنه برای بسم الله یافته
 یفرماید سه سخن بلند چو گرد بوحی مقرون است به اما که مصحف کلام موزون است به این مطلع
 مضمون بلند می دارد اما مصراع اول خوب نرسید چه مضمونش اینکه سخنی که بلند میگردد بر مرتبه
 وحی رسید اگر مراد از سخن نظم است تخصیص نمیتواند شد زیرا که شری که بلند افتد نیز مرتبه وحی تواند
 رسید بلکه تمام قرآن شریست نظم خال خال واقع شده و مفهوم مصراع ثانی اینکه کلام موزون بوق
 کلام مشهور است و پیدا است که مدعا یا دلیل مطابقت ندارد دلیل مدعای دیگر منجوا به شکل چنین

گفته شود خوش است ثرولی شان نظم افزون است به آناه مصحف کلام مفردون است به و مدعا اول
 دیگر میخواهد مثلاً چنین گفته شود سخن بلند چو گردو بوحی مفردون است به گواه دعوی با مصحف
 همايون است به و آله در ریاض الشعرا و آرزو در مجمع النفائس اشعار بسیار از ثغریات عرفی آورده
 اند اشعار که درین صحیفه ثبت شده سواهی آن است

تا شیر کرده بیاست نگاه را	وله	صدنت است بر سر عاتق نماه را
حس را خجل نکند چشم اشکبار مرا	وله	که آرزوی دل آورده در کنار مرا
عشق تو لبست و افکند در پیش دروازه را	وله	سلطان شکار را غر نجشد ملازمان را
جنس دین چه کسا و آمده عرفی در پیش	وله	که بجز مرده ز حافظ نخرد قرآن را
گر نخل و فابرنده چشم تری است	وله	تا ریشه در آب است امید می شری است
چگونه گریه بچو شد که چشم حسد را نم	وله	با قناب قیامت مقابل افتاده است
باینکه کعبه نمایان شود ز یا منشین	وله	که نیم گام جدائی هزار فرسنگ است
دانم که شفیق اند طیبیان همه لیکن	وله	یه مردم که نه معشوق بند و من پیش است
نازم بتوسن ستم او که هیچگاه	وله	اگر نشد که چاشنی تازیانه حلیت
ساکن کعبه کجا دولت دیدار کجا	وله	اینقدر هست که در سایه دیوار می است
همین بس است دلیل بقا ز عالم عشق	وله	که یک شب غم او در هزار سال گذشت
قدم بر روی مننه از جهل با فدا طون	وله	که گرمیانه گزینی سراب تشنه لبی است
ز بسکه مانده شود آسمان را زارم	وله	هزار سال پس از من جهان بیاسا
غیرت برم بشاد می عالم که هیچگاه	وله	از خلوت وصال تو بیرون نمیرود
طعبان نازمین که جگر گوشه خلیل	وله	آمد بزیر تیغ و شهیدش نمیکند
ولی روشنی آفتاب خنده زند	وله	که از زیارت شهبای تار می آید
نا دیده جمال او مهرش ز دلم سر زد	وله	ناکاشته میرود بد این دانه چنین باید
ببلیبان چمن بعد ازین که گوشش کند	وله	که عند لب نفس دیده باغ آمد
برو پیاله خونین سخن ز قضا بان	وله	مشو که امی شبانان که شیر میدوشند

ولر اچه ميديهي که بدار الشفا بریم	وله	این کشته راز سایه تیغ کجا بریم
چون زخم تازه دوخته از خون لبالم	وله	ای دای گر لشکر شود آشنا لبم
گر کام دل بگریه میشود ز دوست	وله	صد سال میتوان به تنگ گریستن
انک رسد و عن کشاد نقاب کو	وله	رفتم تا در سحر صبح آفتاب کو
ز چشم من مجوش ای گریه گام صال او	وله	که محجوب است و میازد ملاکم انفعال او
ز فروغ آفتاب نبود خست که میتوانی	وله	چو در لطف تست یکسان بودم از سایه او
پیش عرفی مده از دست غنائ کاین تهاد	وله	خوش را آبله نموده است ولی آبله نیست

در آخر کلمات فارسی نامی شخصی یاد شده برای اشعار و کلمات

مؤلف گوید در آخر کلمات فارسی نامی مخفی زیاده شود برای اشعار فتح ماقبل تا در تلفظ نیاید بگرد ضرورت شعری چون نام و نامنه و نامانی که در آخر کلمات عربی آید و در حالت وقف باشد فارسیان این را گاهی تا خوانند چون باریت ظهوری ز شیری گوید و چراغ عاریتی تیری زیاده کند به روشنائی شهرهای تاریک است و گاهی با مخفی خوانند چون عاریته منیر اصائب گوید از رنگ بومی عاریته دامن کشین ایم چون عنبر است از نفس ما بهار ما به اما نامی اصلی را خواه و لفظ فارسی باشد مثل سه و نگه خواه و لفظ عربی مثل موجه و مرفه مخفی سازند عرفی در شعر مذکور نامی آبله اول را که اصلی است مخفی ساخته اگر تلفظ کنند وزن میرود لیکن مخفی ساختن نامی اصلی در اعداد مثل چهارده و یازده نظر آمده چنانچه در ترجمه غزالی شهیدی می آید و ظاهر آنکه این هم خلاف قاعده است عرفی در تمامج امکان و وجوب نوشتند مورد متعین نه شد اطلاق اعم را میرزاخان خلد مکانی شارح فصایه عرفی در معنی این است مینویسد که در اصطلاح منطقیان اعم نامی را گویند که نسبت با هیئت دیگر عامتر بود و خص نامی را نامند که نسبت با هیئت دیگر خاص تر بود انتهی کلام و ظاهر است که درین تعریف دو لازم می آید علی اعم در اصطلاح منطقیان مفهوم کلی است که بر جمیع افراد مفهومی صادق آید و بر غیر آن نیز مثل حیوان که بر جمیع افراد انسان صادق است و بر فرس و امثال آن نیز حیوان نسبت با انسان اعم گویند و انسان نسبت با حیوان خص است که اگر حقیقت محوری اعم از وجوب امکان میبود صادق می آمد بر هر دو مثل صدق کلی بر افراد خود و وجوب و امکان هر کدام فرد حقیقت محوری باشد و این خلاف واقع است بلکه مستلزم آنکه حقیقت محوری را

که موجود حقیقی و اصل وجود عالم است وجود مستقل حقیقی نباشد زیرا که عام کلی است و کلی یا موجود است
 بوجود افراد یا بعضی وجود افراد حسب خلافی که در قایلان وجود کلی طبیعی باقیان آن واقع است پس حقیقت
 محمدی با وجود مستقل نخواهد بود مگر وجود افراد یا حقیقت موجود نخواهد بود مگر وجود افراد و با نسبت کنند
 بطریق مجاز طرفه آنکه در اینجا ازین قبیل هم وجود نخواهد شد چرا که حقیقت محمدی که وجوب امکان باشد از امور
 اعتباریه بشمیه اند که اصدا و خارج وجود ندارد پس حقیقت محمدی وجود در خارج اصلا نخواهد بود و حقیقت
 نه مجاز از اصالت نه ضمناً و برابر باب دانش میباید که بر رخ جامع وجوب امکان بودن دیگر است
 و کلی شامل بر دو بودن دیگر مصرح بدین تفاوت ره از کجا است تا به کجا به کسیکه حقیقت محمدی عام
 منطقی سگود خداوند ازین عموم چه نسبت نمید که لائق ذات متعالی صلی الله علیه و آله و صحابه و سلم
 تواند شد اینچنین عموم در مفهومات عامه مثل امکان عام و شئی و مفهوم علی العموم یافته میشود ظاهر این قابل
 در میان جامعیت و عموم فرق نکرده پس اگر از عموم جامعیت قصد کنیم از قباحت مذکوره بر ارت
 دست میداد ما حسن اجتماع الفاظ اصطلاحی منطلق یعنی وجوب امکان و اطلاق اعم فوت میشود عتبات
 معنی هر که اعم بر معنی اصطلاح منطقیان نباشد اگر چه بحسب صورت مناسبت باقی است و لفظ اطلاق در اینجا
 بمعنی تلفظ کردن است پس مناسبت او با لفظ متعین صورتی باشد معنی و ملازمه لاموری شارح قصائد
 عرفی در شرح این بیت بر می گارد وجود سه مقرر شدن ممکن و واجب و متمنع انتهى ممکن و واجب را که
 موجودانند و جواز جمله وجود شمردن لالت بر آن دارد که مراد ملازمه از وجود موجود است در مقبول متمنع نیز
 از جمله موجود خواهد شد و این منجر بکفر میگردد زیرا که شریک واجب از افراد متمنع است و اگر تاویل کنند
 و مراد از واجب و ممکن و متمنع وجود واجب و متمنع گیرند یعنی وجود یک منسوب بواجب است بواجب
 و بیکمکن با امکان و بتمتع با متمنع صورت صحت پیدا میکند اما فقیر معنی این بیت را بر کسی بگوشانده
 که اطلاق اعم از جهت قضیه مطلقه عامتر است و آن در اصطلاح منطقیان عبارت از فعلیت و
 موجود شدن شئی است در یکی از از منته ثلاثه و ذات حضرت صلی الله علیه و آله و صحابه و سلم موافق اصطلاح
 صوفیه صافیة مجمع امکان و وجوب است از جهت آنکه حقیقت آن ذات که حقیقت محمدی است تعیین
 اول داخل مرتبه وجوب است و صورت آن که بیکل عنصر است داخل مرتبه امکان معنی شواشکرتا کاتبان
 تقدیر ترا مجمع امکان و وجوب نوشته اند یعنی تا ظهور ترا مقدر نکوند مورد اطلاق اعم متعین نشد یعنی هیچ

چیز در فتنه ثلاثه موجود نشد و هیچ امر از ازل تا ابد بفعلیت نیامده و موافق اصول حکما نیز معنی نتواند شد
 چه حکما گفته اند که ناشی ممکن نباشد ایجاد و منقطع است و چون علت نامرئی ممکن بود میشود وجود او واجب
 میگردد که اگر بعد از این حالت منتظره باقی ماند لازم آید که هنوز علت نامرئی موجود نشده و این خطای مفروض
 است پس مبدء صلوح تا اثر امکان است چه واجب مستغنی است و منقطع ناقابل و اختتام تا اثر لوجوبی است
 که از جهت علت نامرئی مستفاد میشود و لهذا حکما قاعده مقرر کرده اند که ناشی بالموجب لم يوجد پس معنی
 بیت اینکه تا رقم زمان قصنا اجتماع امکان ترا که از لوازم ماهیت ممکن است با وجود تو که مستفاد از اجزا
 است ننوشتند یعنی تا ایجاد ترا مقرر نکردند هیچ چیز در ازمنه ثلاثه وجود نیامد و ظاهراست که خوب در معنی
 اول بالذات است و در معنی ثانی بالغیر در اطلاق اعم مراد از اعم که صیغه اسم تفضیل است عام باشد
 معنی تفضیل در مادت چنانچه میرقدس سره در حاشیه تطبیقی در تعریف بحرانی اضافی تصریح با معنی میکنند
 و شیخ رضی شارح کافیه میگوید که جاریست استعمال اسم تفضیل مجرد از معنی تفضیل معنی اسم فاعل یا صفت
 مشهوره قیاسا نزد میرد و سماعا تر و غیر او و ازین باب است آیه کریمه و هو امون علیه یعنی عاده خلق برود
 حشر آسان است بر حق تعالی و در اینجا معنی تفضیل یعنی آسان تر نمیتوان گفت زیرا که پیش قدرت الهی

و در شیخ عبدالقادر بدو اول

همه برابر است آسان تر می نمی باشد

شیخ عبدالقادر بدوئی جامع فنون فضائل بود و در تاریخ نویسی سلیقه شگرف داشت کلمات نزد
 شیخ مبارک پدر شیخ فیضی و ابو الفضل و دیگر فضلا عصر نمود و اکثر مشایخ و علما عصر ادراک و صحبت
 شیخ یعقوب صیرفی کشمیری در حق او گوید از روانی بدوئی بیشک در فنون فضیلت است
 پس دلیل زیادت معنی به که نیایش بصورت است فردن به پیش امام البرباد شاه بود مدت چهل سال
 با شیخ فیضی و ابو الفضل مصاحبت ماند اما در منتخب التواریخ تالیف خود چهار که بحال این دو برادر برادر
 ری شیخ حاتم سهیلی است و عقدا خاصه شیخ حاتم سهیلی است و او در وقایع سه ثلاث
 الف از تاریخ خود مینویسد که حکم بادشاهی بفرشد که بقیه افسانه مندی که بفرموده سلطان بن العمان
 الی کشمیر بعضی از آن ترجمه شده تمام سازد حسب حکم جلد اخیر آن کتاب که بضمی است شصت و هشت
 بجا با تمام رسانند مقارن اینحال شیخی در خوابگاه خاکه نزدیک تخت طلبید حکم فرمودند که چون بجه اول
 و الاسمار فارسی قدیم غیر متعارف است از هم تو بعباتی مانوس بنویس مین بوس بود قبول گویم و شروع

در آن کتاب نمود و بعد از آنکس بسیار دره نیز از تکلم او می انعام و سپ بخشیدند حسب اثرات القدر که شاکر
 شیخ عبدالقادر است سال وفات او سنه اربع و الف نوشته طبع نظم سمیست در آخر تاریخ خود احوال شعراء
 اکبری نوشته و تقدیم این دو بیت از خود بقلم آورده است

خستیمه حضرت و بانی که تو داری	ماهی است در آن خستیمه زبانی که تو داری
بصد امید قاصد سینه ستم سوی آن خرد	معاذ اللہ از آن ساعت که ز نوید کرد

عزت خواجه باقر شیرازی در سخن طراز آن غزلی دارد و در حجت پر از آن حجتی را بجا همیشه بود و از اولایه باشد
 تردید میگرد در مدح امیر القومین علی رضی اللہ عنہ قصید نظم کرده که مطلعش این است

سپاس روزگار بر دست پیسار	از خون لاله آب دهد تیغ کوسار
--------------------------	------------------------------

درین قصید مطلع انوری را تضمین میکنند و میگویند

در کار مدح شد کتم این بیت انوری	تا حق کند بمرکز خود پامی استوار
امی کائنات را بوجود تو افتخار	امی پیش ز آفرینش و کم ز آفریدگار

میر شرف الدین علی شویسنگار که در نجف اشرف ساکن بود خواب دید که حضرت امیر رضی اللہ عنہ دست
 بردوش خواجه باقر داشته میفرماید بخوان شعری که در حق ما تضمین کرده مؤلف گوید مبتنی شاعر مشهور
 عرب در مدح سعید بن عبداللہ انطاکی قصیده دارد فقیر هم در آن زمین قصید مزین بخت بنوی
 گفته ام بیت مبتنی را در مدح اقدس صفت نموده است قد شرف اللہ ارضانیت ساکنان با و شرف
 از سواک انسانا + هدامد یحک مولانا بلاریب + و انا علی المبتنی از خانان بیت اول از قبلی است
 امیدوارم که این تضمین بصله حسن قبول جناب عالی فائز شود باشد دیوان عزت بخط او قریب پنجاه بیت
 از قصید و غزل در باغی حاضر است این چند بیت از آنجا گرفته درین صحیفه اندراج یافت است

سوی یوسف چو خوانی یاد کن انما	چین ابرو کن تصور سین بسم اللہ
زادان انالو مشاند زهر قاتل است	نغره شیرست تکبیر و باه را
و گر حسن گلوسوز که اشب مجلس آراشد	که مقراض از پر روانه دارد رخ مخلصها
چه همی که نکر دست باغبان مراد	نشاند شاخ گل جوتو در کنار مرا
بگو باقی مجلس بگورنی نا صح	که پنبه سر سینه نماند بگوشش مرا

در این کتاب

توان ز ناله بلیل شنید بوی ترا	وله	ز نسبتی که بگل کرده اند روی ترا
تنگنایم کرده از خنقل جوان چرا	وله	تا بکی باشد لبم از شد و صلیم نایب
آب گهر سخاک فروشد کسی چرا	وله	عزت بکیمیا ندی آبروی خویش
کرد منتظر نظر آنده رخسار مرا	وله	دید چون طوطی مثال خود خط بار
ز باد شرطه روشن شد چراغ ناخدا	وله	تا بهی گشتی دل گشت سال شتاب
دولتی خوشترم از سایه دیوار تویت	وله	مر کج پیوسته سر زبال همای بچم
یوسفی نیست که گشته بازار تویت	وله	تو نداری سودای عزیزان
وادی کم گشتگی دامان منزل بود	وله	تا نشد کم ماه کنعانی مقصدی بند
نامه اعمال عزت فرو باطل بود	وله	گر بکار عصیت می آمد آن هم بد بود
بر زبان خلق حرف هسته نیست	وله	گوهر انصاف از درج لعی ظاهر نشد
تیر روی ترکش و نش تا بل بود	وله	حرف ناسخده در کفش خردین خط
بجکس از لب پروانه صدا نشنیده	وله	شور بلیل ز من امی شتم مستان
کلفت امروز بهر عشرت فروز خول	وله	تا نباشد گل در اول غنچه آخر شکفته
کاین ترک شعده خلف درون کت	وله	گر دید برق خرمین لها خیزد بید
میوزم و از سوختن خود خرم نیست	وله	چون شمع ز سودای تو پروا می خرم
دست بالامی دست بسیار است	وله	سایه سعادت بر ضیاء است
آن فرقه را که رایحه مویش داده اند	وله	گلچین چارباغ عناصر ننگشته اند
گر همه از بوی می باشد دماغی تر کند	وله	در چنین فضلی گلستانه بر دیدن شاخ
مگر به تیغ تغافل زبان بیده شود	وله	حسود آنتوان کرد از جدل خاموش
مفلسی بود که یک خانه دو جا برود	وله	انگه دل داد بسودای دو عالم غرقند
چون ای تربیت باید شمر سکود بند	وله	از نیاز آتشخ گل سامان رنگ بود
چشمه چند زند قطره بدریا نرسد	وله	سجده بوس بر روی عشق کند
که از عزاله دخته ام می آید	وله	بگذرد ز گسب جبار را توان گشتن